

Представник НКРЕКП розкриває особливості закупівлі природного газу в постачальника «останньої надії»

Інтерв'ю підготувала
редакція порталу "Радник у сфері публічних закупівель"

Закупівля природного газу є доволі важливим питанням у частині задоволення потреб державних замовників. Залишитися без постачання природного газу — жахливий сон закупівельника. Законодавчо передбачено постачальника «останньої надії», функції якого виконує ТОВ «ГК "Нафтогаз України"». У даній публікації розберемо, чи дійсно кожен замовник безболісно і в будь-який момент може перейти до постачальника «останньої надії» природного газу, і допоможе розібратися в цьому питанні **Ольга Бабій — членкиня Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі — НКРЕКП).**

— Вітаю! Перш за все необхідно розібратися, на який строк визначено постачальника «останньої надії» природного газу?

— Доброго дня! Відповідно до частини 28 постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення постачальника "останньої надії"» (зі змінами) Кабінет Міністрів України своїм рішенням визначає переможця конкурсу постачальником «останньої надії» строком на 3 роки. Оскільки **ТОВ «ГК "Нафтогаз України"» визначений постачальником «останньої надії» природного газу 10.07.2020**, то такий статус буде закріплений за ним **до 10.07.2023**.

— На який максимальний строк замовник має право укласти договір з постачальником «останньої надії» природного газу?

— Відповідно до частини 2 статті 15 [Закону України «Про ринок природного газу»](#) постачальник «останньої надії» постачає природний газ споживачу протягом строку, який **не може перевищувати 60 діб та триває до кінця календарного місяця**, що настає за місяцем початку фактичного постачання природного газу споживачу постачальником «останньої надії». Після закінчення цього строку постачальник «останньої надії» зобов'язаний припинити постачання природного газу споживачу. Тобто максимальний строк постачання природного газу постачальником «останньої надії» — 60 діб. Розглянемо на прикладах.

Приклад 1

Замовник укладає договір на постачання природного газу з постачальником «останньої надії» 04.01.2021. У такому випадку договір має діяти до 28.02.2021.

Радник у сфері публічних закупівель

Вся для закупівель на одному порталі

Приклад 2

Замовник укладає договір на постачання природного газу з постачальником «останньої надії» 18.01.2021. У цьому випадку договір має діяти до 28.02.2021

Отже, дія договору має тривати до кінця наступного календарного місяця незалежно від дати укладення такого договору. Тому замовникам доцільно укласти такий договір у перших числах місяця, задля того щоб охопити максимальний період постачання природного газу в постачальника «останньої надії». Також замовникам слід не затягувати із оголошенням процедури закупівлі природного газу, оскільки процедура закупівлі може оскаржуватися учасниками, що значно вплине на її тривалість.

— Чи інформує постачальник «останньої надії» природного газу замовника щодо кінцевої дати строку дії договору про постачання природного газу?

— Так, відповідно до частини 6 розділу 6 Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496, постачальник «останньої надії» має повідомити споживача **про обмежений строк постачання природного газу**, ціну природного газу для споживача **та поінформувати споживача про його право та необхідність вибору іншого постачальника шляхом розміщення відповідної інформації на сайті постачальника «останньої надії»**.

Насправді в даному випадку застосовуються загальні зміни постачальника природного газу, які передбачені розділом 4 Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496.

— А чи може замовник повторно звернутися до постачальника «останньої надії» природного газу, наприклад: строк дії договору закінчився 31.01.2021, а 04.02.2021 замовник повторно звертається до постачальника «останньої надії» щодо укладення договору на постачання природного газу?

— Теоретично так, але після того як у замовника (споживача) завершується строк дії договору з постачальником «останньої надії», другим подається про це інформація до Оператора газорозподільної системи, який і має припинити постачання природного газу, оскільки в іншому випадку він несе збитки за той обсяг, який замовник (споживач) отримав, але не оплатив. У такому разі замовнику (споживачу) необхідно розпочинати процедуру приєднання до газотранспортної або газорозподільної системи. А таке приєднання можливе лише за умови наявності договору на постачання з постачальником, за виключенням постачальника «останньої надії».

— У яких випадках постачальник «останньої надії» природного газу має право припинити постачання природного газу?

— Законодавчо передбачено, що постачальник «останньої надії» має право припинити постачання природного газу споживачу до закінчення строку дії договору, який не може перевищувати 60 діб, у разі невиконання цим споживачем обов'язку щодо повної та

своєчасної оплати вартості природного газу, який постачається постачальником «останньої надії», відповідно до типового договору постачання постачальником «останньої надії» (абзац 2 частини 2 статті 15 Закону України «Про ринок природного газу»). Тобто **заборгованість буде приводом для припинення постачання природного газу навіть постачальником «останньої надії».**

— На які нюанси замовник має звернути увагу під час укладення договору про постачання природного газу з постачальником «останньої надії»?

— Перше. НКРЕКП прийнято постанову від 30.09.2015 № 2501, якою затверджено типовий договір постачання природного газу постачальником «останньої надії». Відповідно до частини 4 статті 179 Господарського кодексу України при укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови. Тобто **замовники не можуть змінювати умови типового договору на постачання природного газу постачальником «останньої надії», а можуть виключно їх конкретизувати.**

Друге. Згідно з частиною 1 розділу 6 Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496, договір постачання природного газу постачальником «останньої надії» не потребує двостороннього підписання. На письмове звернення споживача постачальник «останньої надії» зобов'язаний протягом 10 робочих днів з дня отримання такого письмового звернення надати споживачу підписаний уповноваженою особою постачальника примірник договору постачання природного газу. **Договір постачання між постачальником «останньої надії» і споживачем вважається укладеним з дня, визначеного на інформаційній платформі оператора газотранспортної системи днем початку постачання природного газу споживачу в Реєстрі споживачів постачальника «останньої надії»** відповідно до Кодексу газотранспортної системи.

— Чи можна ознайомитися з таким Реєстром споживачів постачальника «останньої надії» у відкритому доступі?

— Ні, даний Реєстр містить інформацію, зокрема, про побутових споживачів. Оскільки ця інформація може бути віднесена до персональних даних, у відкритому доступі можливості з ним ознайомитися немає.

— А якщо замовник уклав договір про закупівлю природного газу за результатами проведеної процедури закупівлі / спрощеної закупівлі раніше, ніж сплив строк дії договору, укладеного з постачальником «останньої надії», які дії замовника?

— Замовнику (споживачу) в даному випадку нічого робити не потрібно. Кодексом газотранспортної системи, який затверджений постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2493, передбачено алгоритм дій для нового постачальника природного газу. Так, постачальник, який має намір постачати природний газ споживачу, який включений до Реєстру споживачів постачальника «останньої надії», має включити такого споживача до власного Реєстру споживачів постачальника на інформаційній платформі, вказавши період

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

https://radnuk.com.ua/praktyka_zakupivel/pryrodney-haz/predstavnyk-nkrekp-rozkryvaie-osoblyvosti-zakupivli-pryrodnogo-hazu-v-postachalnyka-ostannoii-nadii/
Контактні дані: +38 (044) 451-85-71 | radnukdz@gmail.com

постачання природного газу такому споживачу. За умови виконання новим постачальником вимог зазначеного Кодексу для початку постачання природного газу споживачу такий споживач автоматично виключається з Реєстру постачальника «останньої надії», про що інформаційна платформа автоматично повідомляє постачальника «останньої надії».

— У яких випадках замовник може перейти до постачальника «останньої надії» природного газу?

— Частиною 3 розділу 6 Правил постачання природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496, передбачені виключні випадки, у яких постачальник «останньої надії» здійснює постачання природного газу споживачу, а саме: постачальник «останньої надії» здійснює постачання природного газу споживачу за умови відсутності відключення або ініціювання діючим постачальником відключення його об'єкта в таких випадках:

банкрутство, ліквідація попереднього постачальника природного газу;

зупинення або анулювання ліцензії на постачання природного газу попереднього постачальника;

відсутність підтвердженої номінації та реномінації для газової доби D до 02:00 UTC (04:00 за київським часом) години для зимового періоду в газову добу (D-1) та 01:00 UTC (04:00 за київським часом) години для літнього періоду в газову добу (D-1) у діючого постачальника на точку виходу до газорозподільної системи, до якої підключений побутовий споживач, крім випадків ініціювання постачальником «останньої надії» відключення по об'єкту такого споживача (положення цього абзацу застосовується при постачанні природного газу побутовому споживачу);

відсутність побутового споживача (точки комерційного обліку споживача) в Реєстрі споживачів будь-якого постачальника на інформаційній платформі Оператора ГТС (положення цього абзацу застосовується при постачанні природного газу побутовому споживачу).

Тобто для непобутового споживача (замовника) є тільки дві підстави перейти до постачальника «останньої надії» природного газу: банкрутство, ліквідація попереднього постачальника природного газу та/або зупинення або анулювання ліцензії на постачання природного газу попереднього постачальника.

— Також для того щоб перейти до постачальника «останньої надії», однією із головних умов є те, що замовник має бути не відключений, правильно?

— Для відповіді на це запитання розберемося, як відбувається сам перехід. Діючий постачальник природного газу має повідомити замовника (споживача) про припинення постачання природного газу у зв'язку з тим, що стосовно нього відкрита ліквідаційна процедура або його визнано банкрутом, або зупинена чи анульована ліцензія такого

постачальника. Після того як замовник про це дізнався, він має звернутися до постачальника «останньої надії», щоб не залишитися без природного газу та не потрапити під відключення.

Якщо з певних **об'єктивних** причин замовник вчасно не звернувся до постачальника «останньої надії», у зв'язку з чим його відключили, його зможуть приєднати на підставі підписаного договору з постачальником «останньої надії». Звертаю увагу, що під час відсутності договору чи то зі звичайним постачальником, чи то з постачальником «останньої надії» замовник залишається без природного газу!

— *Добре, а якщо замовник не встиг провести процедуру закупівлі / спрощену закупівлю та укласти відповідний договір про закупівлю на постачання природного газу, як йому бути? Виходячи з вищезазначеної норми, такий випадок не передбачений законодавством?*

— Правильно, такий випадок законодавчо не передбачений, тому замовники мають не допускати прогалин у задоволенні своєї потреби та планувати закупівлі завчасно. Слід нагадати, що відповідно до частини 6 статті 41 чинної редакції [Закону України «Про публічні закупівлі»](#) дія договору про закупівлю може бути продовжена на строк, достатній для проведення процедури закупівлі / спрощеної закупівлі на початку наступного року в обсязі, що не перевищує 20 % суми, визначеної в початковому договорі про закупівлю, укладеному в попередньому році, якщо видатки на досягнення цієї цілі затверджено в установленому порядку.

Якщо ж договір про закупівлю був укладений за результатами процедури закупівлі, розпочатої за попередньою редакцією Закону України «Про публічні закупівлі», то аналогічна норма передбачена частиною 5 статті 36.

Детальніше щодо продовження дії договору про закупівлю на 20 % — на порталі RADNUK.COM.UA у статтях [«Чотири з половиною умови правомірного продовження дії договору про закупівлю на 20 %»](#) та [«Обираємо, від якого договору заключити 20 % за попередньою редакцією Закону»](#).

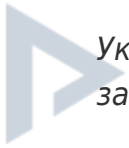
Дякую за приділений час! Отже, підсумуємо, що замовник має для себе запам'ятати:

Постачальником «останньої надії» природного газу строком до 10.07.2023 визначено ТОВ «ГК "Нафтогаз України"».

Дія договору постачання природного газу з постачальником «останньої надії» має тривати до кінця наступного календарного місяця незалежно від дати укладення такого договору.

Замовники не можуть укласти договір з постачальником «останньої надії» природного газу повторно.

Замовники мають укладати договір про постачання природного газу з постачальником «останньої надії» відповідно до «типового договору постачання природного газу постачальником "останньої надії"».

Укласти договір з постачальником «останньої надії» природного газу в разі завершення чинного договору про закупівлю та незаключення нового неможливо.